

УДК 378.147.136:81'243:378.036

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНИХ МОВ

С. О. Сургай

Стаття аналізує основні засоби масової інформації, а також ступінь їхнього впливу на естетичне виховання студентів на заняттях з іноземних мов.

Ключові слова: медіа, виховання, естетичне, Інтернет.

Останні десять років – період, коли особливо багато сталося змін у процесі взаємодії молоді з різними засобами масової комунікації або медіа-книгами, періодикою, телебаченням, Інтернетом. Інформаційне середовище і та частина цього середовища, яка створює різноманітні медіа, продовжує змінюватися.

Змінюючись медіасередовище впливає на естетичне виховання молоді, але ми не завжди усвідомлюємо всю силу та багатогранність цього впливу. Між тим разом із поширенням відеокультури – “екранної культури” – вплив посилюється. На жаль, він не завжди позитивний[3].

Мабуть тому реаліями сьогодення стали бездуховність, культурна і естетична невибагливість, вульгарність. Країну поглинув потік низькоякісних фільмів, та іншої псевдокультурної продукції, сповідуючи агресію, жорстокість, насилля. Діяльність багатьох вітчизняних засобів масової інформації (ЗМІ) орієнтована на примітивного, лише матеріально зацікавленого споживача. Вона фактично формує такого.

Проблема впливу масмедіа на молодь останнім часом хвилює багатьох науковців як у нашій країні, так і за кордоном. В монографії міжнародного експерта, доктора педагогічних наук, професора А. Федорова ”Медіаосвіта: історія, теорія і методика” надається узагальнення вітчизняного і світового розвитку в цій порівняно новій галузі педагогіки.

Не тільки національні наукові школи, а також і окремі вчені різних країн пропонують свої варіанти формулювання таких понять, як “медіа виховання“, “медіакультура”. Цей процес розвитку особистості методами та на матеріалі

засобів масової комунікації (ЗМК) треба вміло використовувати у системі виховання.

Актуальним завданням є розуміння того, які аспекти медіасередовища та інформаційних і комунікаційних технологій особливо важливі для того, щоб зрозуміти їхній вплив на молодь. Розуміння перебігу цих процесів дає нам ключ до того, що чекає нас у перспективі.

Україна зазнає сьогодні духовну кризу, яка стає реальною загрозою духовному здоров'ю нації[1]. Сьогодні духовну загрозу несуть найрізноманітніші фактори і явища (до того ж багато з них несуть загрозу для всієї людської цивілізації):

- інтенсивні модернізаційні процеси;
- некритичні запозичення;
- руйнування базових цінностей християнської культури;
- маніпулювання за допомогою ЗМІ суспільною свідомістю;

У гонитві за сенсацією і прибутком газети і телепрограми роблять безглуздими будь-які позитивні зусилля з розвитку естетично розвинутої особистості

Небезпека духовної кризи нашого суспільства полягає в її непомітності та відстроченості наслідків. Справа в тому, що катастрофа, яка наближається, стимулює до дії лише тоді, коли вона безпосередньо загрожує людині, коли вона з'являється перед нею як неминучий початок відліку (наприклад, смертельна хвороба, війна, епідемія і т. ін.). У такій ситуації мобілізуються усі наявні ресурси, які найчастіше рятують від загибелі. А у випадку з духовною кризою засоби протидії виявляються запізнілими.

Людина несе відповідальність за те, яку особистість вона створює у собі і проявляє під час спілкування. Хоча кількість особистостей необмежена, людина має лише два шляхи: добра і творення, або руйнування і зла. І цей важливий вибір людина робить під впливом багатьох факторів, але рішучим фактором є середовище (соціально-психологічне, духовно-моральне).

В Україні різко і хворобливо відбувається процес прискореної модернізації та трансформації суспільства. Зміни, які вразили суспільство в 1990-х роках, особливо гостро позначаються на молоді. Між тим молодь – це не тільки наше майбутнє, але і наше сьогоднішнє. Тому так необхідно сьогодні розуміння проблем молоді, бачення перспектив її розвитку.

За останні роки особливо виросла соціальна поляризація, в тому числі за рівнем доходів і якості життя. Економічні труднощі модернізації 1990-х рр. призвели до економії на дитинстві, наслідки яких відчуваються і сьогодні.

Установи і організації, беручи участь в соціалізації особистості, особливо в галузі освіти, виховання, дозвілля, стають платними або перестають існувати. Скорочуються соціально-культурні можливості молоді. І це неминуче позначиться на її духовному розвитку.

Збільшення кількості телевізійних каналів, розвиток кабельного телебачення і нових можливостей, які дають відеотехніка та комп'ютери, призводять до того, що "екранна культура" все більше впливає на розвиток молоді взагалі і на естетичний розвиток частково.

Одним із основних чинників естетичного розвитку завжди були книжки. Сьогодні багато дослідників відзначають, що в результаті процесів модернізації процес читання, його престиж і його роль зазнають значних змін. Місце книг у житті молодих людей змінюється, оскільки на частоту їхнього використання впливає як інформаційні технології, так і телебачення (ТБ) як джерело інформації.

За минуле десятиріччя значення ТБ залишилось важливим, але воно зазнало значних змін. Із твердині сімейних вечорів воно перетворилось на цілодобовий індивідуальний досвід. Сьогодні ТБ є не тільки головним джерелом оперативної повсякденної інформації про поточні події, але й головним джерелом знань про світ, уявлення про життя взагалі. Воно випереджує такі традиційні форми трансляції знань і культурних цінностей, як сім'я та система виховання.

Згідно з даними ряду дослідів, ТБ відіграє сьогодні неабияке значення в соціалізації особистості. Поряд із звичайними, повсякденними заняттями воно залишається найбільш розповсюдженим видом проведення дозвілля. Вплив ТБ на розвиток особистості досить суперечливий: з одного боку, відбувається розширення кругозору і допитливості, але з іншого – можна відзначити зріст впливу компонентів, які негативно впливають на соціалізацію особистості.

Проте ТБ в цьому випадку є тільки яскравою ілюстрацією проблемної ситуації. З нашої точки зору, тією чи іншою мірою багато її рис проявляються і в сфері таких ЗМК, як – книговидавництво, радіомовлення та ін. Але при вмілому використанні ситуація могла б змінитися. ТБ може бути своєрідним і кінозалом, і театром, і філармонією, і картинною галереєю. Викладачі мають змогу використовувати теле- та відео програми для естетичного виховання учнів[6].

У сучасній соціокультурній ситуації все більшого впливу, та розповсюдження набуває кіномистецтво. Воно має глядацький успіх на сам перед серед молоді.

У процесі естетичного виховання на заняттях з іноземної мови можна використовувати широке коло можливостей кіномистецтва. Спілкування з видатними творами екрану допоможе протидії особистості соціально-психологічної, моральної кризи суспільства. Якщо викладачі зможуть створити теоретично і методично обґрунтовану систему художнього виховання на матеріалі кіномистецтва, то можна буде сприяти формуванню естетичної свідомості, яка створює базу для розвитку творчої особистості в умовах інтенсивного зростання аудіовізуального інформаційного потоку.

Прогулянки по кіберпростіру посідають сьогодні важливе місце у списку улюблених занять молоді. Підлітки часто використовують Інтернет для творчого самовираження. На спеціальні "молодіжні" сайти вони присилають вірші, відгуки про фільми, телевізійні програми та книги, свої спостереження та коментарі про події навчального та суспільного життя. Деякі підлітки створюють власні веб-сторінки.

У цілому Інтернет привертає увагу підлітків насамперед тим, що дає можливість пізнавати багато нового, спілкуватися "на рівних", пробувати себе у різноманітних видах творчості та знаходити друзів за інтересами. У майбутньому світі новітніх технологій та глобальних телекомунікацій доступ до комп'ютерів вже не розкіш, а необхідність.

Інтернет – це відносно новий, синтетичний вид медіа, і це також найпотужніший інструмент для розвитку особистості, який будь-коли існував. І звичайно він може використовуватися по-різному: чим потужніше засіб, тим більше проблем виникає при його використанні. Плюси Інтернету легко перетворюються на мінуси. І особливо це важливо для особистості, яка розвивається.

Великий потенціал впливу на розвиток особистостей, яким можуть володіти ЗМК, залишається нереалізованим певною мірою. Тут ми тільки піднімаємо ряд проблем, які потребують осмислення, проведення досліджень і прийняття комплексу заходів з боку держави і суспільства.

В епоху конкуренції та розвитку культури споживання порятунок різних видів засобів масової комунікації для дітей – дитяча література та періодика, дитяче телебачення і радіо – може забезпечити лише відповідна державна політика. Поки що агресивна, кримінальна, низькоякісна і примітивна культура бере верх. Сьогодні вкрай необхідно осмислення цієї проблеми, яка потребує проведення спеціальних досліджень та уваги до неї держави і суспільства. Так чи інакше замість освічених громадян нас будуть оточувати люди, які розмовляють замість виразної української мови примітивними

штампами із рекламних роликів, володіючи цінностями і моделями поведінки, запозиченими із кримінальної культури. Досить важливо, що в найближче майбутнє буде збільшуватись кількість підлітків і юнацтва з асоціальною поведінкою, яких сьогодні “виховує” телебачення, а також деякі друковані видання.

Література

1. Запесоцкий А.С. Гуманитарное образование и проблемы духовной безопасности.// Педагогика – 2000 - №2
2. Имамичи Т. Моральный кризис и методические проблемы.// Вопросы философии - 1995-№5
3. Ионин Л.Г. Социология культуры: Путь в новое тысячелетие: Пособие для вузов. – М.: Логос, 2000. – 432с.
4. Каптерев А.И. Мультимедия как социокультурный феномен: Учебн. Пособ /МДУК; Кафедра виртуальных коммуникаций. – М.: Профиздат, 2002.- (Совр. б-ка. Вип. 20)
5. Ливингстон С., Бовил М. Молодежь и новые медиа. – Лондон: Sage, 2000
6. Ястребцева Е.Н. Пять вечеров: Беседы о телекоммуникационных образовательных проектах: - М.: ЮНПРЕСС. 1999. – 216с.

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ЭСТЕТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ НА ЗАНЯТИЯХ ПО ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ

С. А. Сургай

В статье анализируются основные средства массовой информации, а также степень их влияния на эстетическое воспитание студентов на занятиях иностранных языков.

Ключевые слова: *медиа, воспитание, эстетическое, Интернет*

MODERN TENDENCIES OF AESTHETIC EDUCATION OF STUDENTS IN THE FOREIGN LANGUAGES CLASSES

S. A. Surgay

The article gives the analysis of the main mass media sources and the degree of their influence on the aesthetic education of students during the foreign languages classes.

Keywords: *media, education, esthetic, Internet*

Сургай Світлана Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Луганськ, Україна) E-mail sveti-k@ukr.net

Рецензент - доктор педагогічних наук, професор Червонецький В.В.